

Management rozvoje lokální ekonomiky

Prof. RNDr. René Wokoun, CSc.

*Příspěvek na konferenci „Od regionálního ke globálnímu rozvoji“ ,
Vysoká škola regionálního rozvoje*

21.5.2015 v Praze

Management rozvoje lokální (místní) ekonomiky lze chápat především jako podporu (včetně řízení a regulace) formování fyzických, lidských, sociálních a institucionálních zdrojů a využívání z něho plynoucích komparativních výhod k vytváření ekonomické základny fungující trvale a s přiměřenou mírou nezávislosti.

Na úvod si položme několik otázek:

- Existují významné rozdíly v socioekonomické úrovni měst/obcí a jejich zázemí?
- Existuje provázanost a hierarchie rozvojových programů měst/obcí a krajů ?
- Jaká je reflexe vztahů měst/obcí a jejich zázemí (regionů) v programových dokumentech - ROP, krajských programech rozvoje apod.
- Jak lze využít příklady dobré i špatné praxe vztahu - spolupráce mezi městy/obcemi a jejich zázemím?
- Jak aplikovat strategický a komplexní přístup k regionálnímu a lokálnímu rozvoji při zohlednění vztahů mezi městem/obcí a jeho zázemím?
- Jakými způsoby zhodnotit synergické efekty vztahů mezi městy/obcemi a jejich zázemím v reálném rozvoji a správě ?

Management rozvoje lokální ekonomiky musí reflektovat možné vývojové fáze, a to růstovou, stabilizační i úpadkovou a případně restrukturalizační.

Otázkou je, nakolik je nutné a potřebné řídit, kontrolovat a eventuálně regulovat rozvoj podnikání v obci/městě. Především silná ekonomická základna v městě/obci může být odrazovým můstkem pro rozvoj.

Další otázkou je, jaké nástroje v současnosti může smysluplně obec/město pro podporu svého rozvoje použít.

Hierarchická struktura veřejné správy v ČR se vztahem k regionálnímu a lokálnímu rozvoji

Významným problémem české veřejné správy je hierarchická struktura.

Došlo v faktickém nárůstu počtu úrovní, a to ve vztahu k řešení regionálních a lokálních problémů.

Základními úrovněmi v regionálním rozvoji České republiky jsou:

- **(Evropská unie** – sekundární legislativa se vztahem k regionální politice; spolufinancování rozvoje v ČR podle striktních pravidel);
- **Česká republika** – ústřední správní úřady;
- **regiony soudržnosti (NUTS 2)** – regionální rady;
- **kraje (NUTS 3)** – krajské úřady;
- statistické regiony na úrovni okresů – regionální jednotky pro stanovení regionů se soustředěnou podporou státu;
- **správní obvody obcí s rozšířenou působností (ORP, tzv. obce III. typu);**
- (správní obvody tzv. obcí II. Typu);
- (mikroregiony – účelově vymezované, mnohdy nestandardní povahy);
- obce – obecní a městské úřady;
- subobecní úroveň (části obcí).

Úlohou státní úrovně je koncepční a výkonná činnost zákonodárných a výkonných složek státu v oblasti regionální politiky a podpory regionálního a lokálního rozvoje včetně zabezpečení prostředků státního rozpočtu a adekvátních legislativních opatření.

Při uplatňování principu subsidiarity v podpoře regionálního rozvoje a provádění regionální politiky je tedy úkolem státu zejména:

- vytváření koncepce regionální politiky státu,
- analýza a identifikace regionálních disparit,
- určení problémových regionů, které je potřeba podporovat z úrovně státu,
- stanovení rozsahu a zaměření podpory státu v rámci státních programů podpory regionálního rozvoje k odstraňování regionálních disparit.

Úloha regionů soudržnosti:

Pro potřeby spojené s koordinací a realizací hospodářské a sociální soudržnosti, spočívající zejména ve využívání finančních prostředků z strukturálních fondů Evropských společenství, byly zřízeny regiony, jejichž územní vymezení je totožné s územními statistickými jednotkami NUTS 2, tzv. regiony soudržnosti. Tato úroveň je reprezentována regionálními radami (ve smyslu zákona o podpoře regionálního rozvoje č.248/2000 Sb., v platném znění). Regionální rada regionu soudržnosti je právnickou osobou.

Úlohou krajské úrovně je koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů krajů v oblasti regionálního rozvoje. Orgány kraje tvoří základní stavební jednotku pro tvorbu a realizaci regionálního rozvoje v ČR, spolupracují s ústředními úřady státní správy a koordinují zájmy obcí ve věcech regionálního rozvoje nadobecního významu.

Úkolem krajů je zejména:

- koordinace rozvoje územního obvodu kraje a rozvoj odvětví v jejich samostatné působnosti,
- koncipování vnitřní rozvojové politiky krajů, zpracování a implementace rozvojových programů,
- stanovení regionálních rozvojových priorit a ovlivňování vývoje regionálních disparit v rámci kraje.

Úlohou obecní úrovně je koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů obcí v oblasti místního rozvoje, jejich iniciační činnost v oblasti řešení nadmístních problémů a definování nadmístních programů a jejich participace na realizaci regionálních programů.

Obec ve své samostatné působnosti:

- a) spolupracuje s krajem, na jehož území se nachází, při přípravě a realizaci programu územního rozvoje kraje;
- b) může podporovat rozvoj podnikatelských aktivit potřebných pro rozvoj regionu, například formou technické a investiční přípravy pro investory – podnikatele;
- c) může sdružovat své prostředky se sousedními obcemi a dalšími právníckými osobami při zajišťování rozvojových programů společných více obcím.

Úloha institucionálních struktur obcí/měst spočívá ve vymezení a vyhodnocování rozvojových cílů a priorit v území, v identifikování a rozboru problémů lokální ekonomiky a v podpoře podnikání.

Hlavními zájmovými okruhy rozvojového managementu mají být:

- plánování využití a rozvoje území
- participace na rozvojových programech (zejména využití dotací a podpor)
- rozvoj infrastruktury – dopravní, vzdělávací, environmentální, případně informační
- rozvoj lidských zdrojů a zlepšení kvality života
- rozvoj služeb a podpora cestovního ruchu (jen pokud je důvodná)
- kulturně-historické dědictví (jen pokud vyskytuje)
- podpora podnikání a příchodu investorů

Otázkou je nakolik a zda vůbec má management obce/města do svého rozvoje a podpory podnikání zasahovat. Zda neponechat vše kolem rozvoje přirozenému vývoji.

Existují příklady funkční a výkonné lokální ekonomiky?

Příklad 1 – skládky a úložiště.

Příklad 2 – místní produkt a/nebo využití tradice

- Nábytek
- Husy

Příklad 3 – cestovní ruch

Děkuji za pozornost